

EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE

Пловдив

Европейска столица на културата 2019

Среща за първи официален мониторинг

Доклад на комисията по мониторинг и консултация

Брюксел

Октомври 2016

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	3
Отчет от Пловдив 2019 и презентация	3
Дискусия	5
Мнението на журито	6
Препоръки	7
Следващи стъпки	8

Въведение

Докладът е резултат от проведената в Брюксел, на 12 октомври 2016 г., среща¹ между Пловдив, едната от двете Европейски столици на културата (ЕСК) за 2019 и комисията по мониторинг и консултация („журито“). Пловдив бе официално избран през май 2015 г.²; апликационната книга на Пловдив 2019 е достъпна на официалния уебсайт на Фондацията³. На 16 септември 2015 г. се състоя първа неформална среща след връчване на титлата между журито и екипа на Пловдив 2019. Настоящата срещата е първата официална среща за мониторинг и консултация.

Докладът се изпраща до Фондация „Пловдив 2019“ („Фондацията“) и ще бъде публично достъпен на официалния уебсайт на Европейската комисия.⁴

Присъствали

Членове на журито:

- Силвия Аман и Кристина Фарина, назначени от Европейския парламент 2015-2017
- Жири Сучанек и Тамаш Залай, назначени от съвета на ЕС 2016 – 2018
- Улрих Фухс (Председател) и Д-р Сузана Жилич Фишър, назначени от Европейската комисия 2014-2016
- Д-р Елизабет Витуш, представител на Комитета на регионите 2016-2018

За Пловдив 2019:

- Иван Тотев, Кмет на Пловдив и председател на Управителния съвет
- Стефан Стоянов, Заместник-кмет по Европейски политики, образование и бизнес развитие, зам. председател на Управителния съвет.
- Валери Кьорлински, Изпълнителен директор
- Светлана Куюмджиева, Артистичен директор
- Гина Кафеджиян-Бойчева, Проектен мениджър в артистичния екип

Присъстваха също и наблюдатели от Европейската комисия (Главна Дирекция "Образование и Култура") и от Министерство на културата на България.

Отчет от Пловдив 2019 и презентация

Преди осъществяването на срещата Фондация Пловдив 2019 входира детайлен и обстоен писмен доклад. Отчетът представя извършените дейности от проведената първа неформална мониторингова среща, откроява основните текущи стратегически приоритети, засяга въпроси, свързани с управлението и ръководството и разкрива актуалния статус на водещите проекти в програмата на Фондацията. Докладът също така представя поглед върху програмния график за периода 2016 – 2018 и обобщение на ресурсите.

¹ В съответствие с чл. 10 от решение 1622/2006 на Европейски Парламент и Съвет <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1476455600669&uri=CELEX:32006D1622>.

² https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/files/ecoc-2019-report-bulgaria_en.pdf

³ <http://plovdiv2019.eu/en/about-us>.

⁴ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en

По време на срещата Пловдив направи презентация, включваща следните точки:

- Бидейки първият български град, удостоен с титлата ЕСК, националният интерес към града е завишен, не само по отношение на култура и туризъм, но и като отчетено икономическо развитие.
- Осъществени са няколко промени в управленската структура, включително излъчването на кмета на Пловдив, Иван Тотев, за председател на Управителния съвет и избирането на заместник-кмета по Европейски политики, образование и бизнес развитие, Стефан Стоянов, за заместник председател на Управителния съвет.
- Фондацията редовно получава бюджетния дял от Община Пловдив, но все още очаква изплащането на 10 милиона евро от държавата. Осъществена е директна връзка с Министерствата на културата и на финансите в опит да се ускори трансфера на средствата.
- Що се отнася до инфраструктура държавата е инвестирала малко над 2 милиона евро за ремонта на сградата на театъра в града.
- Благодарение на ударното положително развитие на региона, Фондацията очаква да създаде силни партньорски връзки с частния сектор и предвижда ангажирането на 9,2% от общия бюджет от частни спонсори.
- За проектите, които се основават на общностни инициативи се предвижда развитието на краудфънд пплатформи.
- По отношение на програмата, трите основни стратегически приоритета за 2016 г. са: (i) обявяването на отворените покани, (ii) стартирането на дейности по водещите проекти и (iii) развитието на образователно-информационната програма.
- Отворени са две покани за проекти: първата, посветена на проектите по книга, а втората на нови проекти, които трябва да се придържат към основната концепция на ЕСК. Отворените покани ще са валидни до края на 2016 г., след което процесът по преценка на програмата ще бъде финализиран. Отворените покани са възможност за ангажиране на партньори и повишаване на европейското измерение на проекта ЕСК.
- Седем са водещите проекти, открити спрямо планираното в апликационната книга – Махала, Кино Космос, Капана - квартал на творческите индустрии, остров Адата и река Марица, Тютюневият град, Кирилизация и ФОРУМ 2019 /преди познат като САВАDEPLO/ - като по всеки от тях е започната дейност. Позитивни резултати се отчитат например при Капана - квартал на творческите индустрии, който се превърна в един от най-разпознаваемите и видими символи на промяната на града, ставайки ето от най-оживените му райони.
- Няколко от водещите проекти срещнаха сериозни препятствия, като вероятно едно от най-същностните е разрушаването, а след това и пожара в няколко от складовете в Тютюневия град. Независимо от това, обаче, местната общност и собствениците на складовете са откликнали позитивно на кризата като се работи в търсене на иновативни решения за прилагане на първоначалната идейна концепция, по примера на Капана квартал на творческите индустрии, като един от показателните примери е стартирането на онлайн платформата.
- Стартира програмата за повишаване на информираността и капацитета и развитието на публики, чрез инициативата ФОРУМ 2019, по която има осъществени, сред културните оператори на България, вече няколко обучения и срещи на определени теми /например развитието на публики или кандидатстването по Творческа Европа/.
- Развитие има и в посока засилване на европейското измерение на проектите, осъществено през тясното сътрудничество с българското бюро на Творческа Европа, участието в съвместни проектни инициативи с други ЕСК, в това число Матера и Доностия Сан Себастиан, участие в проекта School of Spectacle – спечелен проект по Творческа Европа,

който се осъществява съвместно с международни партньори, сред които и Пафос 2017, обменна програма за интеграция на роми с представители от Дортмунт и др.

Дискусия

По време на дискусиата, журито получи разяснения във връзка с няколко теми, сподели опит и даде своите съвети. Обсъждани теми:

- По темата с ръководството и управлението, журито поиска разяснение във връзка с разпределението на властта и отговорностите между Управителния съвет и изпълнителското ниво. Фондацията обясни, че изпълнителското ниво има оперативна същност, докато Управителния съвет носи отговорност за общия мониторинг на дейността, насоките и бюджета. Задача на Управителния съвет също е и да осигури добра комуникация между Фондацията и градската администрация и служби.
- Журито поиска информация във връзка с решението кметът на града да бъде излъчен като председател на Управителния съвет. Подобно решение е продиктувано от необходимостта да се осигури по-голяма подкрепа от месната власт в хода на развитие и растеж на проекта и да се обезпечи синхронизирането на програмата и процесите обуславящи капиталовите вложения.
- Във връзка с назначаването на нов заместник-кмет по култура, Амелия Гешева, след местните избори през 2015 г., кметът подчерта, че нито един член на съвета не е изрично отговорен за осъществяването на ЕСК, а всеки има своите приоритети в проекта и ги следва. Кметът подчерта, че така сформираният екип има силни индивидуални качества, адекватни на нуждите на проекта.
- Относно финансовата страна и бюджетирането, журито поиска информация за прогнозния административен персонал за 2019 и изведе въпроса дали предвиденият общ бюджет за заплати и административни разходи /8%/ не е прекалено нисък.
- По отношение на инфраструктурата журито поиска да разбере какво е предвидено за следващите две години. Фондацията потвърди, че основният фокус на Пловдив 2019 не е вложението в нови инфраструктурни проекти, а реновирането на съществуващи сгради и обекти, като например Кино Космос, за което е направен тригодишен план за развитие. В ход е и подготовката за нова мултифункционална зала.
- С екипа беше обсъден и потенциалния проект за създаване на нов дом за пловдивската опера. Развитие на проекта, както и евентуалното му финансиране остават в процес на изясняване и обсъждане. Препоръчително е концентрирането върху същностните за ЕСК приоритети.
- Журито поиска информация за процеса на оценка и мониторинг. Екипът на Пловдив 2019 разясни, че първоначално договорените експерти са били основно екип изследователи от Пловдивския университет, и макар да са направили полезни оценъчни изводи, е регистрирана липса на фокус върху бизнес измерението на проекта. Фондацията в момента все още не е избрала следващия екип, на който да бъде възложен вътрешния мониторинг и оценка, като журито препоръчва да се осъществи по-целенасочен подход при оценката, за да може тя да бъде максимално релевантно ефективна спрямо разходи и време.
- По отношение на програмата, журито поиска актуална справка за нивото на развитие на някои от водещите проекти по книга, сред които Махала и остров Адата. Фондацията обясни невъзможността да се подходи към перманентни инфраструктурни намеси там и подчерта, че в момента се търсят и се работи по нови възможности, сред които осъществяването на творчески резиденции, посветени на остров Адата и идеята островът да се пресъздаде като дигитална реалност. Относно Махала – екипът обясни стратегията си, която е подчинена на желанието резултатът да е устойчиво развитие на общността, а не публично-демонстративен проект. В момента в квартала са интегрирани екип от антрополози-изследователи, които да

подготвят наръчник, спомагащ и опосредстващ намесите в такива общности. Проведен е и международен семинар-работилница, посветен на квартала, както и реализирането на проекта за пътуващи посолства на Доносия Сан Себастиан.

- Обсъди се и маркетинговата стратегия на екипа. Журито обърна внимание, че е възможно забавяне в представеното по график очакване да има готова маркетингова стратегия до февруари 2017 и попита за ключовото послание, което ще се извежда пред маркетинговите директори. Отчитайки стабилният медиен интерес, журито изрази своето притеснение от факта, че не е достатъчно разпозната цялостната концепция, съставяща ЕСК.
- Екипът също така запозна журито с намерението да се осъществи международна съвместна кампания на Министерство на външните работи, културните оператори и посолствата.
- Във връзка с европейското измерение журито поиска да разбере какво е сътрудничеството между Пловдив и Матера. Фондацията потвърди, че двата града имат много ползотворно сътрудничество и планове за общи проекти, като например Пътят на хляба и изложби, посветени на космоса. Двете европейски столици за 2019 г. предвиждат също така съвместни проекти за краудфъндинг на общностни инициативи, както и общи участия на туристическите панаири през 2018 г.
- Журито поиска да разбере принципният модел за осъществяване на продукциите и партньорствата в програмата. Фондацията предвижда около 70% от проектите да се осъществяват от партньори, като водещи и около 30% да са собствена реализация на Фондацията като водеща.

Мнението на журито

Журито приветства представянето, свързано с развитието на програмата и силния ангажимент показан от Фондацията. То поздрави Фондацията за осъществения прогрес от първата неформална мониторингова среща през септември 2015 и настоящата през октомври 2016 г.

Журито с радост отбеляза силната политическа подкрепа към проекта, показана на местно ниво.

Журито одобрява прагматичния подход, показан от екипа на Пловдив 2019 и способността да се реагира адекватно на непредвидени обстоятелства, каквото беше пожарът в Тютюневия град.

Журито изразява своята загриженост, че високото интелектуално ниво на програмата може да доведе до трудности при нейното комуникиране с различни публики. Организаторите на проектите трябва да търсят по-семпли и ясни послания, които да бъдат разбрани от много и различни публики и да разработят кампании, които да привлекат нови публики, които досега не са имали досег с култура. Журито силно препоръчва на екипа това да е същностен фокус за 2017 г. Опростяването на посланието ще бъде и удачен инструмент за промотиране на проекта пред маркетингови екипи, медии и туристи.

Журито отбеляза и бавния прогрес, осъществен от 2014 г. по някои от водещите проекти - Остров Адата и Кино Космос. То изведе необходимостта да се създаде ясен времеви график за осъществяване на резултатност на художествените програми и активиране на някои проекти, така че по тях да стартира реална дейност в рамките на 6 месеца. Пред екипа на Пловдив 2019 журито още веднъж подчертава важността за по-силно включване на местните културни оператори в програмата.

Журието очаква да види по-активно внимание към маркетинговата стратегия с по-силно ангажиране на комуникационния екип.

Трябва да се има предвид и липсата на развитие спрямо инфраструктурата. Журието ще очаква да види реалистичен времеви график за следващите две години като напомня на Фондацията, че честите примери за забавяния именно идващи от инфраструктурно естество. Въпросите, свързани с наследството също следва да се обсъдят, особено във връзка с поддръжката на нови инфраструктурни проекти след 2019 г.

Препоръки

В хода и с оглед на подготовката на годината на титлата ЕСК, журието би искало да отправи следните препоръки към Пловдив 2019:

- Журието препоръчва на екипа на Пловдив 2019 да очертае ключовите си приоритети за 2017 г. и до януари 2017 г. да предостави стратегически детайлно разписан документ за основните дейности, съгласно описаните на стр. 25 от входирания отчетен доклад.
- Във връзка с управленската структура, журието препоръчва ролите и индивидуалните отговорности да бъдат по-ясно изведени.
- Журието предлага да се очертае по-ясен бюджет, в който да са заложили реалистично прогнозните заплати и издръжки.
- По отношение на инфраструктурата, журието препоръчва изработването на времеви и приоритетен график на инфраструктурните проекти за 2017-2019, в това число Кино Космос и Тютюневият град /Журието ще очаква да получи този график до края на януари 2017 г./
- По отношение на маркетинговата стратегия, журието препоръчва опростяване на посланието от страна на Пловдив 2019 с цел привличане на маркетингови екипи, медии и туристи. Журието смята, че това е удачно да се случи в предстоящите месеци, с цел да се избегне пробив в доверието спрямо проекта.
- Журието препоръчва на екипа веднага щом проектите се изяснят да се пристъпи към актуализиране на маркетинговата стратегия.
- По отношение на програмата, панелът препоръчва да се постави фокус върху водещите проекти и да се предприемат на конкретни дейности, с които те да се осъществяват.
- По отношение на промотирането на Пловдив 2019 на туристически панаири и изложения, журието препоръчва на екипа да осъществи сътрудничество с правителството и държавната власт, от които да се получи целево финансиране на национално ниво за участието в подобни инициативи, които сами по себе са високо-бюджетни, а ЕСК е национален проект, в който Пловдив 2019 представя България.
- Журието препоръчва да се продължи сътрудничеството със съществуващите партньори, които имат специфично знание в определена културна сфера – като например опера и театър, за да се засили и задълбочи развитието на публики в проекта.
- Журието би искало да апелира за специално внимание при работата и разпределението на средства за организации, чийто проекти включват собствени отворени покани към по-малки културни оператори.
- Журието препоръчва продукционният модел да бъде уточнен и да има яснота за съотношението на проекти, които се осъществяват като собствена продукция и като партньорски взаимодействия. Моментът, в който да се пристъпи от концепция към изпълнение и осъществяване е настоящият.

- По отношение на оценката и мониторинга журито предлага на екипа на Пловдив да оформи много конкретни критерии за оценка и да избере нов екип по мониторинг, който да отговаря на тези изисквания.
- В заключение, журито препоръчва на Пловдив да публикува на сайта си докладите от комисията по мониторинг и отчитане на дейността.

Журието би искало да отправи следната препоръка към правителството на България:

- Журието препоръчва на българското правителство във възможно най-кратки срокове да осигури на Пловдив 2019 сумата от 10 милиона евро.

Следващи стъпки

Журието очаква от Фондацията до края на януари 2017 г. да представи по-подробен график за инфраструктурни активности, който да включва реалистичен времеви график, очаквани спънки и тяхното преодоляване, потенциални алтернативи в планирането и основни отговорни институции в изпълнението на инфраструктурните проекти.

Журието би искало да получи до края на януари 2017 г. и по-детайлен стратегически документ за основните приоритетни дейности, предвидени за 2017 г. Той трябва да включва конкретни стъпки за осъществяване на програмната дейност за годината.

Журието благодари на представителите на Фондацията за тяхното представяне и откритата дискусия и очаква с нетърпение положителния развой на Пловдив 2019.